

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

VÄXJÖ RESURSENHET LÄSÅRET 2026-2027

Barn som behandlas med respekt, svarar med respekt. Barn som blir väl omhändertagna, tar väl hand om andra. Barn vars integritet inte kränks, kränker inte andra (okänd författare)

Innehåll

INLEDNING.....	3
VERKSAMHETSFORMER SOM OMFATTAS AV PLANEN.....	3
LAGAR OCH STYRDOKUMENT.....	3
Skollagen.....	3
Diskrimineringslagen.....	5
Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.....	5
BEGREPPSDEFINITIONER.....	5
Diskrimineringsgrunderna.....	5
Diskriminering, indirekt och direkt.....	6
Bristande tillgänglighet.....	6
Trakasserier och sexuella trakasserier.....	7
Kränkande behandling.....	7
FRÄMJANDE ARBETE.....	8
FÖREBYGGANDE ARBETE.....	9
ÅTGÄRDANDE INSATSER.....	10
ANSVARSFÖRDELNING.....	11
RUTINER KRING ARBETET MED PLANEN.....	12
UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING.....	14
KOMMUNIKATION.....	14

INLEDNING

Planen syftar till att främja elevers lika rättigheter samt förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Planen ska beskriva Växjö resursenhets rutiner för det främjande, det förebyggande samt det åtgärdande arbetet. Växjö resursenhet måste agera så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn känner sig kränkt. Skolan skall utreda vad som har hänt, vidta åtgärder och förhindra fortsatta kränkningar.

Personal, elever och vårdnadshavare har ansvar att förhindra varje försök till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

ALLA måste våga se och ingripa!

VERKSAMHETSFORMER SOM OMFATTAS AV PLANEN

Grundskola årskurs 1-9.

LAGAR OCH STYRDOKUMENT

Skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling utgår från våra lagar och styrdokument. Här kommer citat från dessa:

SKOLLAGEN (2010:800)

Utformningen av utbildningen, kap 1 §5

Alla barn och elev ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin utveckling. utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Arbetsmiljö kap 5 §5

Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Ordningsregler kap 5 §5

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

Plan mot kränkande behandling kap 6 §8

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling, kap 6 §10

En lärare, forskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

DISKRIMINERINGSLAGEN (2017:282)

Utbildning - diskrimineringsförbud kap 2 §5

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten.

LÄROPLANEN FÖR GRUNDSKOLAN, FÖRSKOLEKLASSEN OCH FRITIDSCENTRALT 2011

God miljö för utveckling och lärande, kap 1 s. 10

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

BEGREPPSDEFINITIONER

Diskrimineringsgrunderna

Kön - att någon är kvinna eller man.

Könsöverskridande identitet eller uttryck - att någon inte identifierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet - nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Funktionsvariation - varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning - homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder - uppnådd levnadslängd

Diskriminering, vad avses med det? kap 1 §4

Direkt diskriminering:

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Indirekt diskriminering:

Indirekt diskriminering innebär att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kränkande behandling

Det är när någon eller några kränker principerna om alla människors lika värde.

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. I planen avses kränkningar mellan barn-barn, barn-vuxen och vuxen-barn.

Kränkande handlingar kan vara:

- Fysiska (t.ex. knuffar, slag, påträngande beröring)
- Verbala (t.ex. hot, förlöjliganden, öknamn, kommentarer med sexuell innebörd, skällsord, förolämpningar, ryktesspridning)
- Psykosociala (t.ex. utfrysning, miner eller blickar)
- Texter och bilder (t.ex. sms, mms, skrivna meddelanden, symboler, mail, bloggar, chattsidor och sociala medier)

Vem avgör vad som är kränkande?

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat. Det är barnet eller eleven som upplever sig utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat och kränkande. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid har

möjlighet att förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna. (Skollagen 2010:800 kap. 6)

En viktig utgångspunkt är att den som upplever att hon eller han har blivit kränkt, **alltid** måste tas på allvar.

Hur kränkande behandling kan ta sig uttryck?

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av flera andra barn eller elever i verksamheten. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta även på nätet, till exempel på sociala medier. Korrigering från personal inom skolan för att upprätthålla god ordning och bra arbetsmiljö är inte kränkande behandling.

FRÄMJANDE ARBETE

- Skolans främjande arbete handlar om att skapa en trygg och tillitsfull lärmiljö för alla elever.
- Målet är att förankra respekten för alla människors lika värde och bidra till en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och tillitsfulla med maximala möjligheter att lära och utvecklas.
- Syftet är att personal och elever både i ord och handling ska visa respekt för allas lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.
- Ska riktas mot alla, ske utan förekommen anledning och vara en del i den vanliga undervisningen.

**Växjö
kommun**

www.vaxjo.se

- Innefattar organisering av undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter.
- Det främjande arbetet innefattar skolans värdegrund som handlar om grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter som: Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, Alla människors lika värde, Jämställdhet och Solidaritet mellan människor.
- Resursenhetens förhållningssätt har ett främjande och ett salutogent fokus som bygger på Aron Antonovski Kasam – känsla av sammanhang.
- *Trivselregler*. I början av varje läsår arbetar vi med våra trivselregler och kommunicerar dem med samtliga elever och vårdnadshavare.
- *Klassråd*. Genomförs utifrån en given dagordning. Avdelningen diskuterar elevnära frågor.
- *Elevråd*. Genomförs vid behov tex inför gemensamma friluftsdagar på enheten.
- *Friluftsdagar*. På skolan anordnas friluftsdagar varje termin. Detta innebär att elever från de olika arbetslagen möts och samverkar vilket syftar till att öka upplevelsen av gemenskap och trygghet.
- Arbeta med att främja varje elevs självkänsla sker ständigt genom att positiva handlingar uppmärksammas och förstärks.
- Vi strävar efter en atmosfär på skolan av sammanhållning och kamratskap.

FÖREBYGGANDE ARBETE

Skolans förebyggande arbete är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det förebyggande arbetet är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla. Trivselenkäter genomförs bland samtliga elever en gång varje termin.

- Personal är tillsammans med eleverna under lektioner, raster och i andra sammanhang där eleverna finns under skoldagen.
- Mentorssamtal med varje elev sker varje vecka.

**Växjö
kommun**

www.vaxjo.se

- Utvecklingssamtal sker tillsammans med mentor, elev och vårdnadshavare minst en gång varje termin.
- Vid samtliga raster finns pedagoger ute tillsammans med eleverna i syfte att öka elevernas upplevelse av trygghet.
- Vid lunchen finns alltid vuxna med som äter tillsammans med eleverna.
- När eleverna åker hem med skolskjutsen på eftermiddagarna finns alltid vuxna närvarande. Syftet är att öka elevernas upplevelse av trygghet och förebygga kränkningar.
- Vid arbetslagets möte diskuteras elevärenden och likabehandlingsfrågor och dokumenteras på gemensam mapp.
- Personalen får kontinuerligt professionell handledning och kompetensutveckling där likabehandlingsfrågor tas upp vid behov.
- Likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling ska diskuteras och gås igenom med samtliga elever. Den finns också på hemsidan.
- Vi kommer att genomföra ett trygghet- och trivselenkät en gång per termin med samtliga elever.

ÅTGÄRDANDE INSATSER

Åtgärdande insatser innebär att skolan snabbt åtgärdar diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling. I detta arbete har skolan en skyldighet att omedelbart stoppa samt vidta åtgärder som säkerställer att diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling inte återupprepas.

Växjö resursenhet strävar efter att:

- alla elever känner trygghet och trivsel.
- alla elever utvecklar sina förmågor så långt det är möjligt och så att deras engagemang, kreativitet, och nyfikenhet förstärks och utvecklas.
- inga kränkande handlingar förekommer.
- alla medverkar till att skapa en positiv miljö.
- all personal har god kännedom om elevernas funktionsnedsättningar.

- ha bra samverkansformer med vårdnadshavare.
- kontinuerliga mentorssamtal ska ske individuellt med varje elev där värdegrundsfrågor och likabehandlingsfrågor diskuteras.

ANSVARSFÖRDELNING

Chef

- ansvarar för upprättandet av likabehandlingsplanen mot diskriminering och planen mot kränkande behandling.
- anmäler till huvudmannen, enligt Skollagen 6 kap 10§ då kränkande behandling har skett samt informerar hemskolans rektor.
- ansvarar för att dokumentationen av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling sparas/arkiveras samt delges skyddsombudet.
- ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling.
- ansvarar för att kontakt med polis tas för samråd och att anmälan sker, i de fall då incidenten faller under allmänt åtal.
- kallar till nätverksmöte om diskriminering, trakasserier eller kränkning inte upphör.

Mentor/ansvarig pedagog

- har huvudansvar för kontakter med eleven, hemmet, chef och hemskolans rektor.
- informerar och arbetar med likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling med elever och vårdnadshavare.

Arbetslaget

- är den grupp, där man informerar och kan få stöd och hjälp att hantera situationer.

RUTINER KRING ARBETET MED PLANEN

All kränkande behandling som vuxna kommer i kontakt med inom Växjö resursenhet, ska direkt markeras mot den som har utfört handlingen. Alla på skolan, oavsett vem man är eller var man befinner sig, skall reagera mot den minsta tendens till utanförskap, kränkningar, trakasserier, mobbning eller diskriminering. All personal och alla elever på skolan samt elevernas vårdnadshavare, skall uppleva att det alltid finns en öppen kommunikationsväg för att anmäla kränkningar, trakasserier, diskriminering, eller utanförskap.

Hantering då elev kränker elev

Alla elever ska på ett självklart sätt känna sig trygga i kontakten med vuxna på skolan, när de känner att de har något att rapportera om, utan att det kommer att uppfattas som "skvaller".

1. Personal som upptäckt incidenten pratar med berörda elever. Eleverna uppmanas att berätta hemma.
2. Den som ser eller hör talas om kränkningen informerar ansvariga mentorer.
3. Mentorn eller den person som var med vid händelsen kontaktar vårdnadshavare.
4. Personal som upptäckt incidenten dokumenterar händelsen och vad man har gjort i form av en incidentrapport i IA, informerar skolledningen och rapporten arkiveras. En bedömning görs av personal, skolledning och skyddsombud om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Skolledningen gör anmälan.
5. Personal som upptäckt incidenten informerar skolledningen.
6. Händelsen tas upp på personalkonferens och med vårdnadshavare för att hitta arbetssätt och metoder för att händelsen inte ska upprepas.
7. Händelsen dokumenteras och ska anmälas till huvudmannen enligt skollagen 6 kap. 10§.
8. Fortsätter kränkningarna trots ovanstående kan den som är utsatt/utsätter bli placerad på annan enhet enligt skollagen 5 kap. 12,13§§.

Hantering då vuxna kränker elever

- Om en elev blir kränkt av en vuxen tar eleven själv eller dess vårdnadshavare kontakt med mentor eller annan för eleven trygg personal.
- Om någon vuxen ser att ett barn kränks av en annan vuxen är det dennes skyldighet att agera för att stoppa kränkningen samt informera skolledningen.
- Skolledningen har samtal med eleven för sig och därefter den vuxne för sig och tar reda på fakta om situationen. Skolledningen vidtar därefter lämpliga åtgärder på individ- grupp- och/eller organisationsnivå.
- Händelsen dokumenteras och ska anmälas till huvudmannen enligt skollagen 6 kap. 10§.

Hantering då elev kränker vuxna

Situationer där vuxen upplever sig kränkt av en elev utreds av skolledning som också kontakter vårdnadshavare och vidtar lämpliga åtgärder på individ- grupp- eller organisationsnivå. Skolledningen dokumenterar händelsen. Dessa fall regleras av arbetsmiljölagen.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

- Resultatet av de vidtagna åtgärderna ska utvärderas i samband med det kontinuerliga kvalitetsarbetet utifrån att varje elev genomför en trivselenkät två gånger per termin.
- Vid början av varje läsår skall personal och elever diskutera tillsammans kring likabehandlingsplanen, skolans trivsel och ordningsregler och samtala om dess syfte och innehåll.

KOMMUNIKATION

Planen kommuniceras på följande sätt:

- I början på läsåret kommuniceras planen mellan elev och mentor/-er.
- Till nyanställda

- Via hemsidan vaxjo.se/vaxjoresursenhet
- Till vårdnadshavare vid skolstarten via utvecklingssamtalet
- All personal innehar ett eget exemplar av planen

**Växjö
kommun**